

D. 682

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW w WARSZAWIE
KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

Nr. DOLNOŚLĄSKIE
2615

1. Obiekt

247/1 DWOR (samoch.)

2. Czas powstania

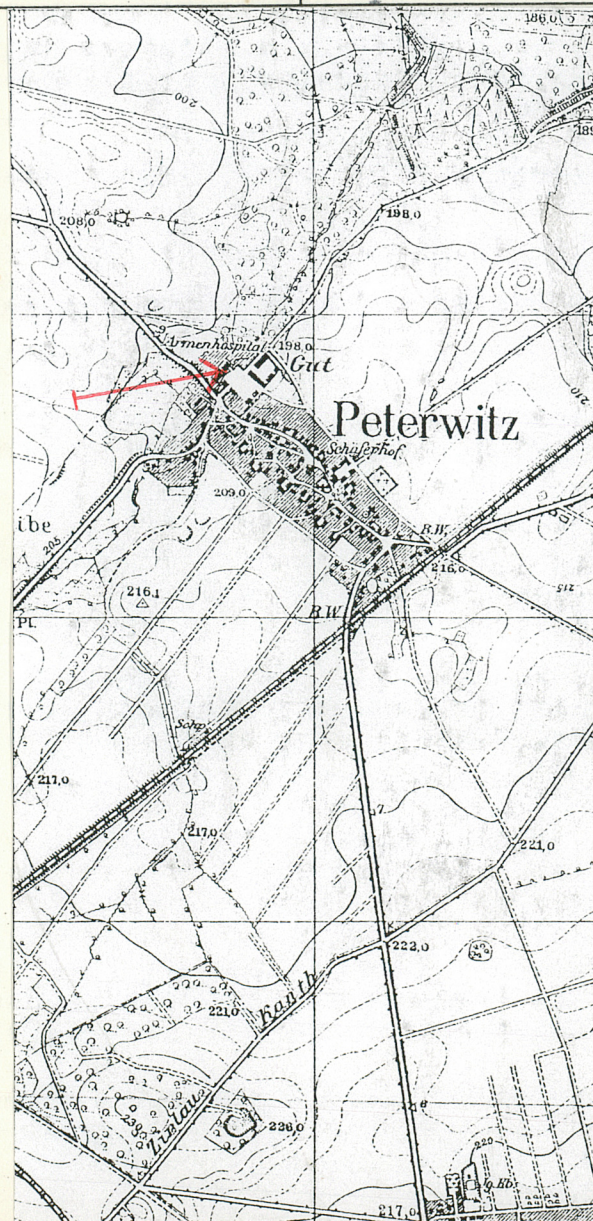
1590 - 1599,
2 poł. XIX w.

3. Miejscowość

PIOTROWICE
ŚWIDNICKIE

11. Zdjęcie rzut przekrój sytuacja orientacyjna

1. Widok ogólny.

4. Adres

nr hipoteczny .....

5. Przynależność administracyjna

województwo wałbrzyskie

Jaworzyna Śl.

gmina pow. ŚWIDNICA

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Peterwitz

7. Przynależność administracyjna 1.IV.1975 r.

wrocławskie

województwo .....

Swidnica

powiat .....

8. Właściciel i jego adres

Skarb Państwa-Agencja
Własności Rolnej Skarbu
Państwa, Oddz. we Wrocławiu
ul. Mińska 60

9. Użytkownik i jego adres

Spółka z o.o. Gospodarstwo
Rolne w Starym Jaworowie

10. Rejestr zabytków

32/289
Nr.

data M.V. 1951

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Dwór wzniesiony w l. 1590-1599 przez Jakuba Zedlitz, który w tym czasie wszedł w posiadanie dóbr rycerskich w Piotrowicach. W rękach rodziny Zedlitzów pozostawał do 1620 r., w tym roku był sprzedany Zygmuntowi von Nostitz z Proszkowie Wrocławskich / Protschkenhei/. Nowy właściciel na stałą siedzibę wybrał pobliskie Łazany, dwór w Piotrowicach pozostawał mieszkaniem zarządcy folwarku. Dwór był zniszczony i spalony w okresie wojny 30-letniej. W następnych latach właścicielem dworu -po śmierci Karola Gottlieba, ostatniego z rodu Nostitzów - była jego żona Beata Abigail, następnie jej siostrzeniec Mikołaj A. v. Burghaus / od 1775/. Od 1885 właścicielami dworu -po wymarciu rodu Burghaussów -jest rodzina von Pfeil. Folwark piotrowicki do ostatnich lat przed wojną był dzierżawiony i zamieszkały przez dzierżawcę. Po 1945 nieużytkowany, zrujnowany, w l. 1972-1976 remontowany. Budynek zachował się w swojej pierwotnej formie architektonicznej, poza hełmami wież oraz wystrojem tynkowym elewacji, które pochodzą z 2 poł. XIX w. Jest to architektura renesansowa wywodząca się z inspiracji saskiej.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze wyposażenie instalacje)

Sytuacja.

Zespół dworski usytuowany jest na pn.wsch.skraju wsi, w rozlewisku utworzonym przez wody strumienia Czarna Woda, na płaskim terenie. Stoi w zabudowie folwarcznej, zamyka czworoboczny dziedziniec od pn. Frontem zwrócony jest na pd., w kierunku dziedzińca gospodarczego. Pierwotnie dwór otoczony był fosą, której relikty zachowały się od strony pd. w postaci wgłębienia terenu, od strony wsch., gdzie istnieje owalne rozlewisko wodne oraz od frontu, gdzie znajduje się pięcioprzęślowy most prowadzący do dworu.

Materiał i technika.

Sciany z kamienia łupanego na zaprawie wapiennej, szczyt pn. z cegły /współczesny/, cegła również fragmentami przemieszana z kamieniem, sklepienia ceglane i kamienne /piwnice/. Tynki wapienne w kilku warstwach.

Sklepienia i stropy. Zachowane tylko w parterze i piwnicy. W piwnicy z kamienia, kolebkowe i kolebkowe z lunetami. W parterze ceglane sklepienia krzyżowe z wyraźnie zaznaczonymi szwami /sien / i kolebkowe z lunetami o niesymetrycznym rozstawie lunet. Na piętrze sklepiona była sien srodkowa i jedna izba, w pozostałych pomieszczeniach były stropy, ob.zniszczone.

Wieżba. Dolna konstrukcja nośna ze stali, obudowa boczna i górne zwieńczenie drewniane. Wieżba konstrukcji kleszczowo-płatwiowej ze stolcami. Dach pokryty dachówką karpiówką " w łuskę", podwójnie. Wieże pokryte blachą cynkową, konstrukcja stożkowa, ośmioboczna o wiązaniach krokwiowych.

Posadzki cementowe i z ziemi ubitej z gruzem.

Schody do piwnicy jednobiegowe, kamienne, na piętro jednobiegowe o stopniach betonowych.

Portale z piaskowca, obramienia okien z piaskowca i tynkowe.

Rzut.

Budynek na rzucie kwadratu z czterema narożnymi wieżami na planie kolistym. Trójtaktowy. Klatka schodowa w trakcie środkowym, przy sieni. Dwie mniejsze klatki schodowe, kręte, ob.nieistniejące w traktach bocznych, w środkowych pomieszczeniach.

Bryła.

Korpus zwarty, nakryty dwuspadowym dachem. Dwukondygnacyjny, w szczytach trzykondygnacyjny, podpiwniczony pod całym budynkiem. W czterech narożach trzykondygnacyjne, cylindryczne wieże, zwieńczone ostrosłupowymi hełmami. Trzecia kondygnacja wieży znajduje się na wysokości pierwszej kondygnacji szczytu korpusu.

<p>14. Kubatura</p> <p>13.000 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa zabudowy</p> <p>710 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>dwór</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>nieużytkowany</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Prace remontowe prowadzone były w l. 1972-1976 przez PP PKZ O/Wrocław. PT zabezpieczenia wykonany w PP PKZ przez St. Wojdona.</p> <p>Obiekt nie posiadał dachu, korona murów była postrzępiona, szczyt północny zawalony.</p> <p>Wykonano następujące prace: 1- nowa więźba dachowa, wieniec ceglano-betonowy, 2- dach z dachówki karpiówki, 3 - odbudowa szczytu pn., 4 - kotwienie budynku ściągami na wysokości I piętra, 5- wymiana deskowania, i pokrycia na wieżach /wcześniej łupek/, rekonstrukcja hełmu wieży pn.zach. 6- schody betonowe w miejscu istniejących, kamiennych 7-naprawa portalu głównego z uzupełnieniem kamieniarki w archiwolcie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - inwentaryzacja zamku w Piotrowicach, PP PKZ, 1957 - inwentaryzacja konstrukcji zamku w Piotrowicach PP PKZ 1971 r. 		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <ul style="list-style-type: none"> - fundamenty nie są rozeznane - ściany zewnętrzne z uszkodzeniami pionowymi, nadproża otworów spękane. Wewnętrzne zarysowane na sklepieniach. Uszkodzone wodami opadowymi. Sklepień i stropów na górnych kondygnacjach brak. - schody w stanie dobrym - więźba w stanie dobrym, poza zawilgoceniem pod odkrytymi połaciami, duże ubytki w pokryciu dachowym. Na wieżach blacha zerwana, zniszczone odeskowanie, konstrukcja wieży wież uszkodzona, wodoczne odchylenia od pionu. - brak odwodnienia - tynki zewnętrzne uszkodzone w wielu miejscach, cegła skorodowana, z kamiennego wątku wypłukana zaprawa. - portal główny obluzowane elementy kamienne, zakrawa wypłukana, ogólnie zniszczony. - otwory okienne: brak zabezpieczenia, brak stolarki - teren najbliższego otoczenia zaniedbany, zarosnięty, zagruzowany. <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uzupełnienie pokrycia dach-owego, odwodnienie. 2. Uzupełnienie brakujących tynków 3. Zabezpieczenie otworów okiennych w górnych kondygnacjach przez zamurowanie lub zabicie deskami. 4. Rozeznanie stanu konstrukcyjnego murów i wykonanie niezbędnych zabezpieczeń. 	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

22. Bibliografia

Studium historyczno-architektoniczne zamku w Piotrowicach, PP PKZ, 1970 /tamże literatura/

25. Opracował

tekst ..... Ewa K¹ica X.94 .....
imię, nazwisko, data, podpis
plany, rysunki ..... Ewa Kica / weryfikacja inwentaryzacji/
imię, nazwisko, data, podpis
zdjęcia, fotogr. .... Ewa Kica .....
imię, nazwisko, data, podpis
miejsca przechowywania negatywów .....

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisu prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki 5 wkładek

1. Miejscowość PIOTROWICE	2. Obiekt (nazwa jak na karcie) Dwór	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) cd.opisu
------------------------------	---	--

Elewacje.

Elewacja frontowa 7 - osiowa, z portalem na osi środkowej. Boczne: pięcioosiowa / zach. / i sześćoosiowa / wsch. / o nieregularnym rozstawie otworów. W wieżach po trzy osie okienne. Bardzo skromny wystrój: płaski gzyms na szczycie frontowym, gzymsy nad- i podokienne w wieżach. Na elewacji frontowej, bocznej zachodniej oraz - w mniejszym stopniu na pn. - zachowana dekoracja w postaci wgłębnych pasów wykonanych w tynku, łączą one okna na wysokości parapetów. Okna prostokątne, w obramieniach fascjowych, tynkowych lub kamiennych, wieżach bez gzymsu nadokiennego. Na elewacji bocznej zach, między drugą i trzecią osią, licząc od frontu - wnęka po rurze kanalizacyjnej na wysokości parteru. Na elewacji bocznej wsch. dwie pionowe wnęki po rurach kanalizacyjnych, jedna biegnąca z wysokości piętra, druga nieco powyżej okien parteru. Wszystkie okna parteru zamurowane cegłą / ażurowo /, w oknach piwnicznych od strony pn. kraty, pozostałe również zamurowane cegłą. Portal główny. Zbudowany z półkolistej arkady, płaskorzeźbionych nadłuczy oraz fryzu harbowego nad nią. Węgry rzeźbione o nieczytelnej już dziś plastyce, przedstawiały stojące postacie ludzkie. Po bokach filarki / zachowany lewy / z ornamentem okuciowym i roślinnym. Na archiwolcie arkady płaskorzeźbione postacie kobiece z napisami: "Justicia", "Temperancia", "Caritas", "Sapientia", dwie pozostałe puste / współczesne uzupełnienie /. W nadłęczach postacie kobiece z palmami i wieńcami laurowymi. W naczółku szerokie belkowanie z 16 herbami w dwóch rzędach, po bokach imposty zdobione ornamentem okuciowym i główkami. Ponad belkowaniem płyta z wyobrażeniem dwugłowego, ukoronowanego orła podtrzymywanego przez gryfy.

Wnętrze.

Wejście do szerokiej, przesklepionej sieni, z której wejścia do pomieszczeń w bocznych traktach oraz na schody na piętro, pod schodami zejście do piwnicy. Sienią w części północnej przegrodzona jest ścianką działową. Pomieszczenia w bocznych traktach nie zachowują symetrii, ich układ jest amfiladowy, za wyjątkiem pomieszczeń frontowych, które dostępne są z sieni i nie są skomunikowane z pozostałymi izbami bezpośrednio. W narożach pomieszczeń środkowych, w traktach bocznych znajdują się koliste aneksy, w których mieściły się dodatkowe, kręte schody. Otwory wejściowe ujęte są w kamienne obramienia, obecnie zachowane są trzy portale w sieni oraz obramienie otworu w pom. pn. zach. narożu. Ponad to w sieni koliste okienko doświetlające klatkę schodową i obramienie wjazdu kominowego. Piętro powtarza układ parteru. Po środku znajduje się szeroka siena, zamknięta pd pd. izbą pełniącą zapewne funkcję reprezentacyjną. Nad piętrem odkryta więźba dachowa - brak stropów, sklepień. Otwory wejściowe z sieni do pomieszczeń w kamiennych obramieniach, niekiedy zachowanych fragmentarycznie / zachowane tylko węgry lub nadproża /.

Wyposażenie. kamieniarka obramień
Instalacje. Brak

Wkładkę założył: ..... Kica Ewa X.94
(imie, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

1. Miejscowość

PIOTROWICE

Sw.

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Dwór

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

fotografie , rzut parteru , plan sytuacyjny

2. Elewacja zachodnia

Kica Ewa X.94

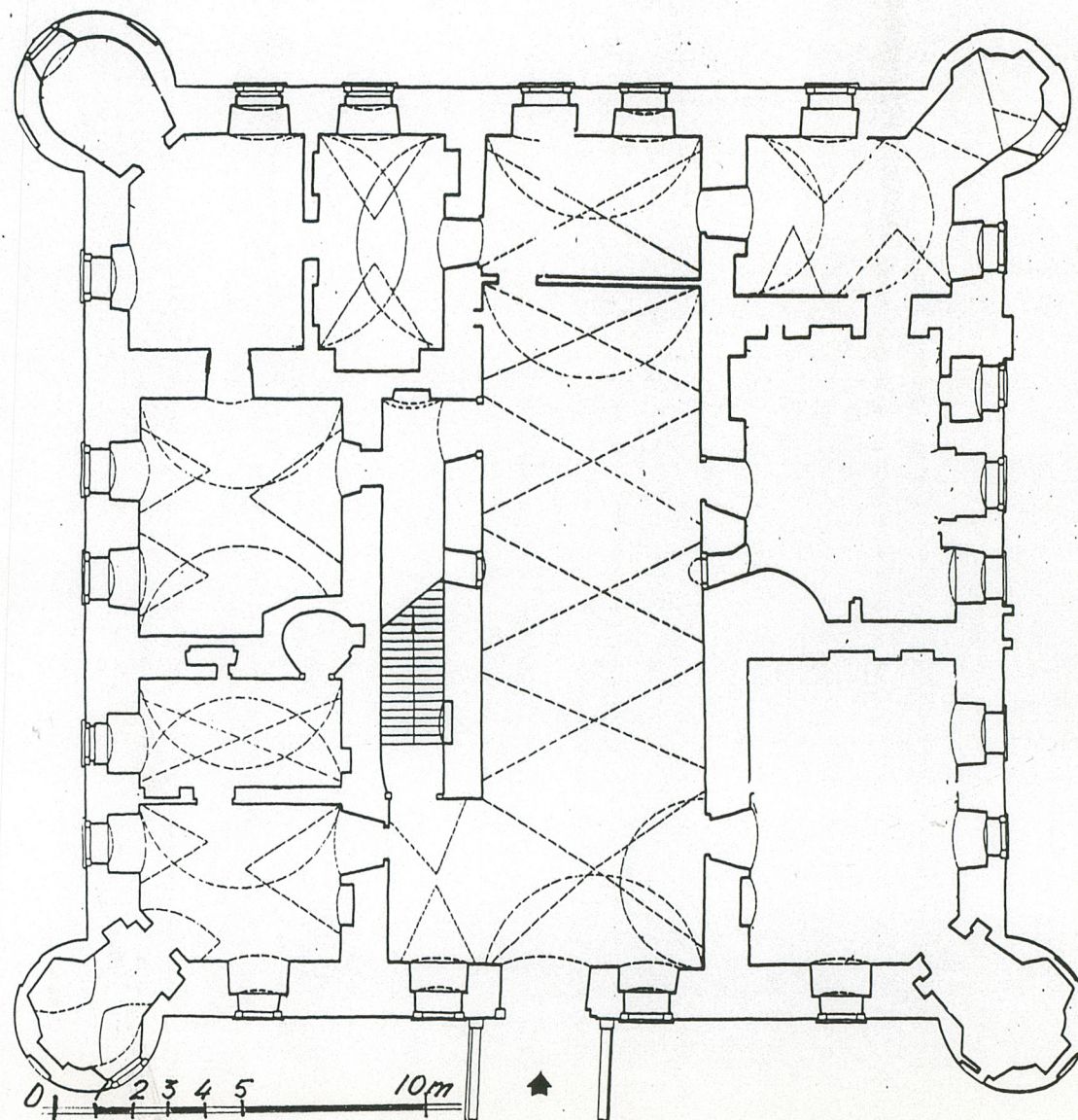
Wkładkę założył:

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

DZG 2713-1-1-02538 16.12.83 4.500 A4

Rzut parteru

3

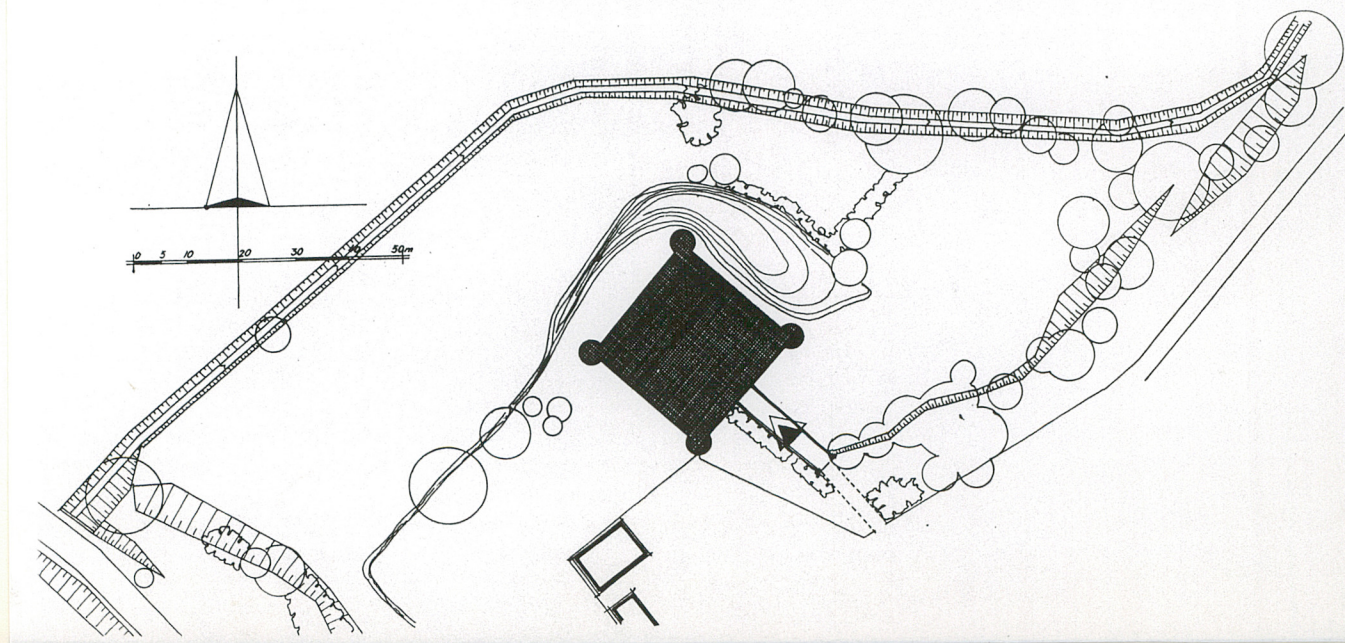

4

3. Elewacja frontowa
4. Elewacja boczna ,wschodnia

Plan sytuacyjny

1. Miejscowość PIOTROWICE SW.	2. Obiekt (nazwa jak na karcie) Dwór	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) Fotografie
----------------------------------	---	--

23

24

25

26

- 23. Portal w sieni parteru
- 24. Parter fragment portalu
- 25. Parter -wnętrze wieży
- 26. ściana wsch.-widok dziury w murze po rurze kanalizacyjnej
- 27. Obramienie otworu doświetlającego klatkę schodową-sień

Ewa Kica X.94

Wkładkę założył: .....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

27

1. Miejscowość

PIOTROWICE SW.

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

DWÓR

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Fotografie

Wkładkę założył: Ewa Kica X 94

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

DZG 2713-1-1-02538 16.12.83 4.500 A4

14. Wnętrze - narożnik pn. zach., 15. Wnętrze - widok dziur w dachu, 16. Sien w parterze, widok w kierunku pd., 17. Izba w trakcie wach., 18. Izba w trakcie wach., 19. Portal w sieni na parterze, 20. Portal w sieni na parterze, wejście na schody, 21. Portal w sieni I p., 22. Portal w sieni I p.

19

20

21

22

1. Miejscowość
PIOTROWICE SW.

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
Dwór

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Fotografie

5

6

- 5. Wieża -spękania ściany
- 6. Wieża -obramienie okna
- 7. Fragment mostu
- 8. Fragment ściany pn.
- 9. Fragment ściany wsch.
- 10. Elewacja pn.
- 11. Portal , zwieńczenie
- 12. Portal węgier
- 13. Portal

7

Ewa Kica , X.94

Wkładkę założył: .....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

8

9

10

11

13

12